

Metropoolregio Amsterdam

Secretariaat MRA
Postbus 2758,
1000 CT Amsterdam

Aan:

Ministerie van VROM
Project Randstad 2040
Postbus 30940
2500 GX Den Haag

Datum 29 oktober 2008
Behandeld door ir. C. van Drimmelen
Doorkiesnummer 020 5525887
E-mail c.vandrimmelen@dro.amsterdam.nl

Onderwerp Inspraakreactie Metropoolregio Amsterdam (MRA) op Structuurvisie Randstad 2040

Inleiding

Vanaf 22 september 2008 liggen de Structuurvisie Randstad 2040 en het bijbehorende onderzoek naar duurzaamheids- en de milieueffecten ('planMER') ter inzage. Met belangstelling hebben wij hiervan kennis genomen en graag maken wij, bestuurders van de Metropoolregio Amsterdam, gebruik van de mogelijkheid onze reactie op de Structuurvisie kenbaar te maken.

In de eerste plaats willen wij u van harte complimenteren met de Structuurvisie Randstad 2040. De analyse die ten grondslag ligt aan de ontwikkeling en de daaruit voortvloeiende opgaven in de Randstad kan onze instemming vinden. De Metropoolregio Amsterdam deelt deze analyse en de gekozen koers. Wij zien daarin het Ontwikkelingsbeeld Noordvleugel 2040, dat tijdens de 7^e Noordvleugelconferentie is vastgesteld, in sterke mate weerspiegeld.

In het bijzonder verwelkomen wij de keuze in de structuurvisie voor het principe "wat internationaal sterk is, sterker maken". Economische en culturele iconen zijn de dragers van de ontwikkeling, ook van de Randstad. Juist door deze iconen verder te versterken ontstaat dynamiek waar de hele Randstad van profiteert. Een dynamiek die aan de gehele Randstad ten goede moet komen. Wij ondersteunen de opvatting in de structuurvisie dat de Metropoolregio Amsterdam hierin de grootste potentie heeft.

De Metropoolregio Amsterdam wil benadrukken dat de koppeling met de Utrechtse regio (Noordvleugel Utrecht) en daarmee de driehoek Utrecht – Almere – Amsterdam van groot belang is en kansen biedt. In deze driehoek bevinden zich economisch zeer vitale en kansrijke gebieden. Er kan verstedelijking, economische en landschapontwikkeling in een grote mate van variëteit plaats vinden. Voorwaarden op het vlak van economie, ruimte, bereikbaarheid moeten worden geschapen om de geboden kansen te verzilveren.

De in de Randstad te ontwikkelen infrastructuur is niet alleen bedoeld voor de “interne” bereikbaarheid. Wij onderschrijven de opvatting in de visie dat ook de verbindingen “naar buiten” zeer belangrijk zijn en dat verbetering van verbindingen naar o.a. Antwerpen, Eindhoven, Arnhem/Nijmegen, Amersfoort/Zwolle noodzakelijk is.

Analyse

Voor de metropoolregio Amsterdam hebben wij vier strategische terreinen geïdentificeerd, in het Ontwikkelingsbeeld, impulsen genoemd. Dezelfde vier terreinen zien wij terug in uw structuurvisie. Het betreft:

- Intensivering en stedelijke transformatie;
- Metropolitain landschap;
- Bereikbaarheid;
- Klimaatbestendigheid en duurzaamheid.

Samenhang

De Metropoolregio Amsterdam meent dat deze vier terreinen onlosmakelijk aan elkaar verbonden zijn. Zo kan stedelijke intensivering niet bereikt worden zonder passende bereikbaarheid (door investeringen in de infrastructuur te realiseren), zorg voor klimaatbestendigheid en aanwezigheid van groen in de vorm van landschappen rond de stad. Verdere verdichting zal in de toekomst in veel stedelijke gebieden niet mogelijk zijn gegeven de huidige ontsluiting met openbaar vervoer en via de weg. Om de, ook in uw structuurvisie voorgestane woningbouw, in stedelijk gebied mogelijk te maken zijn innovatieve oplossingen en investeringen in infrastructuur nodig.

Het gaat er om de locaties aan te geven waar de ontwikkeling plaats zal vinden de komende 30 jaar en op welke terreinen de nadruk ligt. Om dit te onderbouwen noemen we enkele voorbeelden uit de Metropoolregio en geven aan waar de prioriteit zou moeten liggen:

Voorbeelden

Verdere verdichtingsopgaven in bijvoorbeeld Haarlem, Zaanstad en IJmond kunnen uitsluitend worden ingevuld indien de daarbij horende uitbreiding van de infrastructuur (weg en openbaar vervoer) voor de verbinding met andere delen van de Metropoolregio wordt uitgevoerd.

In Hilversum/het Gooi (als nieuw knooppunt binnen de Metropoolregio) speelt de intensivering van de omliggende regio in combinatie met de bereikbaarheid: toename van het verkeer op de A1/A27 zal tot aanpassingen moeten leiden, dwz alternatieve routes of alternatieve vervoerswijzen.

Almere kent een verstedelijkingsopgave, gecombineerd met economische ontwikkeling, verbetering ecologische kwaliteit IJmeer/Markermeer en verbetering bereikbaarheid in diverse richtingen.

Verdichting in stedelijk gebied

De Metropoolregio heeft bij een eerdere gelegenheid een bouwopgave van in totaal 150.000 woningen tot 2030 vastgesteld. Dit om de economische ontwikkeling die naar verwachting zal gaan optreden en als ambitie is verwoord in de structuurvisie, te faciliteren op woongebied. Die woningen zijn verdeeld over de verschillende gemeenten in de Metropoolregio. Het Rijk is op de hoogte van die afspraken. Wij verwachten dat de investeringsprioriteiten die het Rijk binnenkort gaat stellen om de ambities uit de Structuurvisie te realiseren zullen aansluiten bij die verdeling. Amsterdam heeft 50.000 woningen voor zijn rekening genomen en beziet op dit moment of een verhoging tot 70.000 tot de mogelijkheden behoort. Almere voorziet een toename met 60.000 woningen. Haarlemmermeer zal in verschillende kernen 15.000 – 20.000 woningen toevoegen. Hieruit blijkt de noodzaak van voldoende investering in bijbehorende infrastructuur.

Gezien de ambities van de Structuurvisie en de verwachte economische ontwikkeling in het Noordelijk deel van de Randstad zou een hogere woningbouwopgave op termijn gewenst kunnen blijken (de aantallen die in de Structuurvisie worden genoemd liggen al hoger, maar zijn op een iets langere periode geraamd). De Metropoolregio is gaarne bereid hierover mee te denken. De financiële mogelijkheden voor de individuele gemeenten en de Metropoolregio zijn echter beperkt. De Metropoolregio ziet daar een taak voor het Rijk.

Metropolitaan landschap

Het rijk en de Metropoolregio Amsterdam hebben een verschillende kijk op landschappen. In de structuurvisie wordt dit ingevuld met metropolitane parken. Bij metropolitane parken in uw structuurvisie wordt gerefereerd aan voorbeelden zoals Hyde Park, Central Park en Fontainebleau. In de metropoolregio hanteren wij de term metropolitaan landschap bijvoorbeeld voor de Amstelscheg, omdat het meer is dan een park. Recreatie voor de stedeling is één van de functies van dit landschap. De agrarische en culturele betekenis, de waterberging (en alle mogelijkheden die deze biedt) en de natuur- en milieukenmerken zijn allen aspecten die niet direct aan een "park" worden verbonden maar wel bij de Amstelscheg horen. Daarmee lijkt de Amstelscheg niet te voldoen aan de condities voor een metropolitaan park. Dezelfde redenering kunnen wij houden voor bijvoorbeeld Waterland en het IJmeer.

Wij zouden graag zien dat de metropolitane parken een betekenis krijgen die overeenstemt met de opvatting die wij hierover in de metropoolregio hebben ontwikkeld.

Bereikbaarheid

Het bevorderen van de bereikbaarheid is cruciaal om de Metropoolregio Amsterdam ook in de toekomst die rol te laten vervullen om bij te dragen aan de versterking van de internationale concurrentiepositie van Nederland. Dit vergt een systeemsporg op het niveau van regionaal openbaar vervoer. De verschillende stedelijke en economische centra moeten beter met elkaar verbonden worden. Snel, frequent en comfortabel openbaar vervoer op veel meer lijnen dan nu versterkt de economische potentie van kansrijke gebieden.

Klimaatbestendigheid

Klimaatbestendigheid is van eminent belang voor onze toekomst. Maatregelen moeten worden genomen tegen de toenemende waterdreiging, zowel vanuit zee, vanuit het achterland (rivieren) als in verband met neerslag.

Klimaatbestendigheid is een algemeen investeringsdoel. Ook daarvoor gelden specifieke locaties, maar die worden niet geselecteerd op economische kracht maar op hun bijdrage aan klimaatbestendigheid. Wel tekenen wij daarbij aan dat dit de nodige planning en afstemming tussen verschillende overheden vereist.

De MRA heeft daarnaast in de Ontwikkelingsvisie aandacht besteed aan een transitie naar andere (duurzame) energiebronnen en de luchtkwaliteit.

MIRT

Wij onderschrijven de recente omvorming van het MIT naar MIRT (wat ook een weerspiegeling is van bovenstaande verbinding tussen de verschillende terreinen). In het MIRT zullen veel afspraken vorm en financiële onderbouwing moeten krijgen. Juist omdat de analyse en geformuleerde ambities in de Structuurvisie onze goedkeuring kunnen wegdragen willen wij in nauwe samenwerking met het Rijk en de partners in de rest van de Randstad de noodzakelijke beleidsmatige en financiële investeringen realiseren.

PlanMER

Uit het PlanMER blijkt dat van de drie verstedelijkingsmodellen het model 'Wereldstad' goed scoort op de reeks toetsingscriteria die duurzaamheid en kwaliteit van leven operationaliseren. Dit model komt het meest overeen met de ruimtelijke strategie die in het Ontwikkelingsbeeld 2040 van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) wordt voorgestaan. Bundeling en intensivering zijn daarin leidende ruimtelijke principes die op verschillende schaalniveaus bijdragen aan de

milieukwaliteit. Terecht wordt geconstateerd dat de impact op het milieu van ruimtelijke keuzes op het schaalniveau van de Randstad niet moeten worden overschat. De vier impulsen die momenteel door de MRA worden uitgewerkt bieden daarentegen wel goede mogelijkheden het gewenste duurzaamheidsniveau op belangrijke thema's, zoals water en veiligheid, CO2 reductie, kwaliteit van de groene landschappen en internationaal vestigingsklimaat te bereiken. De vier impulsen zijn: stedelijke intensivering en transformatie, metropolitane bereikbaarheid, metropolitane landschap en duurzaamheid vertaald in klimaatrobustheid (wateropgave), energietransitie (omschakelen naar duurzame bronnen) en luchtkwaliteit. Deze impulsen vormen de basis voor regionale samenwerkingscoalities die leiden tot het doen van ruimtelijke voorstellen, in eerste instantie op de MRA Conferentie in april 2009.

Het vervolg

De bestuurders van de Metropoolregio Amsterdam hebben hoge verwachtingen van de structuurvisie. De uitvoering en financiële borging baart ons echter zorgen. Snelheid en doorzettingsmacht zijn vereist:

- In de eerste plaats via de projecten zoals die in het programma RandstadUrgent zijn geformuleerd;
- In de tweede plaats, ook gezien de Rijksbegroting 2009, via financiële dekking van de (uitwerkings-)plannen zoals uitvoeringsallianties;
- Ten derde, zullen op de terreinen van intensivering en transformatie, en voor de nieuwe sleutelprojecten forse financiële reserveringen gemaakt moeten worden.
- Ten vierde wordt doorzettingsmacht en snelheid gediend met voldoende beleidsruimte en afstemming van regelgeving.

Van belang voor de Metropoolregio Amsterdam is voorts dat de genoemde ambities hun weerslag vinden in aangekondigde rijksplannen zoals de Agenda Landschap (LNV), het Mobiliteitsplan (V&W) en het Nationaal Waterplan (V&W).

Wij ondersteunen u in de (in de Structuurvisie Randstad 2040 neergelegde) inzet op de steden, de verhoging van de landschappelijke kwaliteit rond de steden en de verbetering van de bereikbaarheid. Dit vergt besluitvaardigheid en grote investeringen van de zijde van het Rijk. Wij vertrouwen erop dat wij de door ons gemaakte opmerkingen en kanttekeningen terug zien in de definitieve Structuurvisie Randstad 2040.

Ter afsluiting willen wij opmerken dat in april 2009 de eerste 'Metropoolregio Amsterdam conferentie' plaats vindt waarin de metropoolregio een aanbod zal formuleren richting het Rijk ten aanzien van verstedelijking, bereikbaarheid en landschap. De partners in de Metropoolregio Amsterdam willen met kracht inzetten op de door u in de Randstadvisie uitgezette lijnen.

Maarten van Poelgeest
Voorzitter Metropoolregio Amsterdam

Ton Hooijmaijers
Vice voorzitter Metropoolregio Amsterdam